

KATTIG OF POESLIEF?

OPVOEDGIDS VOOR KITTENS

LIESBETH PUTS

KATTIG OF POESLIEF?

OPVOEDGIDS VOOR KITTENS

LIESBETH PUTS

KOSM•S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Inhoudsopgave

Deel 1 // Aanschaf van een kitten

- 1.1** Een kitten kiezen P. 12
- 1.2** Het karakter van een kat P. 19
- 1.3** Wat heb je nodig voor een kitten? P. 21
- 1.4** Je huis kittenproof maken P. 24
- 1.5** Het kitten introduceren P. 26
- 1.6** Het kitten en andere katten P. 29
- 1.7** Chippen P. 34

Deel 2 // Opgroeien

- 2.1** De ontwikkeling van een kitten P. 38
- 2.2** Kittens en kinderen P. 46
- 2.3** Veilig naar buiten P. 48
- 2.4** Lichaamstaal P. 53
- 2.5** Castratie P. 62

Deel 3 // Gezondheid

- 3.1** Eten en drinken P. 68
- 3.2** Hoe herken je een ziek kitten P. 72
- 3.3** Medicijnen geven P. 74

Deel 4 // Belonen en straffen

- 4.1** Inleiding P. 78
- 4.2** Belonen P. 80
- 4.3** Straffen P. 82
- 4.4** Valkuilen bij het straffen P. 83
- 4.5** De plantenspuit P. 85
- 4.6** Negeren P. 86

Deel 5 // Nieuw gedrag aanleren

- 5.1** Inleiding P. 90
- 5.2** Aaien aanleren P. 92
- 5.3** De krabpaal gebruiken P. 94
- 5.4** In de vervoersmand P. 98
- 5.5** Naar de dierenarts P. 101
- 5.6** Zindelijk maken en de kattenbak P. 103
- 5.7** Optillen P. 107
- 5.8** Wennen aan de stofzuiger P. 109
- 5.9** Wennen aan het kattenluik P. 110
- 5.10** Omgaan met bange kittens P. 111

Deel 6 // Verzorging

- 6.1** Regelmatige controle P. 116
- 6.2** Kammen en borstelen P. 118
- 6.3** Nagels knippen P. 120
- 6.4** In de bek kijken P. 124
- 6.5** Tandens poetsen P. 126

Deel 7 // Gedrag afleren

- 7.1** Inleiding P. 132
- 7.2** In de gordijnen klimmen P. 133
- 7.3** Op het aanrecht springen P. 135
- 7.4** Op tafel springen P. 137
- 7.5** Kittens die onderling fel spelen P. 138
- 7.6** Krabben en bijten tijdens het spel P. 140
- 7.7** Nachtelijk miauwen P. 144
- 7.8** Krabben aan de meubels
of het behang P. 147
- 7.9** Plassen of poepen in huis P. 149
- 7.10** Sproeien P. 152
- 7.11** Gedragsproblemen P. 155

Deel 8 // Spelen

- 8.1** Waarom spelen belangrijk is P. 158
- 8.2** Spelen met je kat P. 160
- 8.3** Speeltjes P. 163
- 8.4** Verrijking P. 167

Verantwoording illustraties P. 171

Register P. 172

aanschaf van een kitten

- 1.1 // Een kitten kiezen
- 1.2 // Het karakter van een kat
- 1.3 // Wat heb je nodig voor een kitten?
- 1.4 // Je huis kittenproof maken
- 1.5 // Het kitten introduceren
- 1.6 // Het kitten en andere katten
- 1.7 // Chippen

Een kitten kiezen

Een kitten kiezen

Katten worden tegenwoordig gemiddeld 16 jaar. Op de aanschaf van een kitten volgt dus hopelijk een langdurige relatie. Dat is een hele verantwoordelijkheid. Als je nog niet eerder een kat hebt gehad, is het zinvol om als eerste stap bij de volgende vragen stil te staan.

// Heb je voldoende ruimte voor een kat, de kattenbak (of twee) en andere dingen die een kat nodig heeft?

// Een kat kost geld: voor voeding, kattenbakvulling, vaccinaties en regelmatig een gezondheidscheck. Dierenartskosten kunnen soms flink oplopen, een dierverzekering is slim als je geen gevulde spaarpot hebt.

// Heb je voldoende tijd voor een kat? Een kat heeft net zo veel verzorging en aandacht nodig als een hond, je kunt een kitten niet hele dagen alleen in huis laten.

// Wat doe je tijdens de vakantie met je kat? Als je niet bevriend bent met de burens, kunnen de kosten van oppas of pension aardig oplopen. Past dat in je budget?

// Kittens zijn kwetsbaar en vormen niet altijd een goede combinatie met peuters. Kies liever voor een jong-volwassen kat als je jonge kinderen hebt.

// Hoe ziet je toekomst eruit? Als je bijvoorbeeld een kinderwens hebt, is een angstige of nerveuze kat niet zo'n goed idee.

// Zijn er al andere dieren in huis en zo ja, wat vinden die van de

komst van een kitten? Vogels, cavia's, muizen en ratten zijn bijvoorbeeld prooiën voor een kat en raken gestresst door de aanwezigheid van een kat. Sommige honden kunnen beslist niet met een kat overweg.

- // Ben je bereid om je huis aan te passen aan de komst van het kitten (krabpalen, mogelijkheden om te klimmen, kattenbakken, speeltjes)? Accepteer je dat er misschien eens iets van je spulletjes kan sneuvelen?

Je hebt de checklist doorlopen en je kiest met heel je hart voor een kitten. Maar welk kitten, waar baseer je je keuze op en waar moet je op letten? Een kitten moet bij jou en je situatie passen, zodat jullie samen een ontspannen en fijne tijd kunnen doorbrengen.

Een of twee kittens?

Ofschoon het vroeger gebruikelijk was om één kitten te nemen, is het advies tegenwoordig dat je ze beter 'per twee' kunt nemen. We weten ondertussen meer over het natuurlijke gedrag en de daarbij behorende behoeften van een kat.

- // Eén kitten alleen zal zich snel vervelen en kan je huis behoorlijk op de kop zetten met zijn kattenkwaad.
- // Het ene kitten is weliswaar ondernemender en drukker dan

het andere, maar kittens zijn echt gebaat bij een andere kat. Ze leren veel van elkaar en op deze manier voorkom je de kans op toekomstige gedragsproblemen, zoals het aanvallen van handen en/of voeten.

- // Twee kittens zorgen weliswaar voor meer werk (extra kattenbakken verschonen), extra kosten en meer drukte in huis, voor de katten zelf is het een stuk gezelliger.
- // In elk nestje vind je kittens die echt onafscheidelijk zijn. Deze moeten beslist samen geplaatst worden. Kies je voor één kitten, probeer dan te vermijden dat je zulke kittens uit elkaar haalt.

Eigenaren zijn soms bang dat ze zelf niets meer aan de kittens hebben als ze er twee nemen. Dat hoeft echt niet zo te zijn. Als je zelf voldoende aandacht besteedt aan de kittens, met ze knuffelt en speelt, bouwen ze ook met jou een band op. Omgekeerd geldt: ook al heb je twee kittens om elkaar gezelschap te houden, ze hebben nog altijd behoefte aan aandacht en menselijke warmte. Ben je echt nauwelijks thuis, vraag je dan af of je ze dit kunt bieden.

Een kitten bij andere of oudere katten?

Heb je al een of meerdere katten, dan kan daar prima één kitten bij. Die katten moeten speels en sociaal naar andere

belonen en straffen

- 4.1 // Inleiding
- 4.2 // Belonen
- 4.3 // Straffen
- 4.4 // Valkuilen bij het straffen
- 4.5 // De plantenspuit
- 4.6 // Negeren

Inleiding

Een boekje over het opvoeden van een kitten kan natuurlijk niet zonder een hoofdstuk over belonen en straffen. Hoe reageer je als je kitten iets doet wat je niet wil? Hoe leer je een kitten iets nieuws aan?

Kun je een kat iets leren?

Sommige mensen denken dat je een kat niets kunt leren. Dat is natuurlijk onzin, vanaf de geboorte leert een kitten dagelijks nieuwe dingen. Ook volwassen katten kunnen nog iets nieuws leren, bijvoorbeeld de weg in een nieuw huis of het vermijden van een grote hond na een onvriendelijke ontmoeting. Leren is noodzakelijk voor het overleven van een dier. Wat eigenaren bedoelen met de opmerking dat een kat niets kan leren is in feite dat het hen niet lukt om het gedrag van de kat te veranderen.

Belonen of straffen?

Veel mensen gaan uit van straf als basis voor gedragsveranderingen, zeker bij dieren. Je moet een kat of hond laten zien dat je de baas bent, is de gedachte. Straffen werkt echter meestal niet of

slechts tijdelijk. Het is een uiting van onmacht en/of frustratie van jezelf, omdat je niet weet wat je anders zou moeten doen om het ongewenste gedrag van je kitten aan te pakken. Zelf wil je liever niet gestraft worden, je wordt liever beloond voor de dingen die je wél goed doet. En dat is voor een dier niet anders.

NB De correcte termen, die ook door gedragsdeskundigen en trainers worden gehanteerd, zijn correctie en bekrachtiging. Ik gebruik in dit boek voor het gemak straffen respectievelijk belonen.

Regels

Natuurlijk moet een dier leren wat het wel en niet mag in huis. Maar een kitten

of een kat is geen mens en vraagt dus een benadering die afgestemd is op het dier, rekening houdend met wat een dier wel of niet kan begrijpen.

Bovendien zijn er dingen die je een kat niet af kunt leren, omdat het aangeboren gedrag is. Natuurlijk is het vreselijk als je katten je bank aan flarden krabt, maar je kunt dit alleen stoppen door hem een *alternatief* voor die bank te geven en hem te belonen als hij daar gebruik van maakt!

Stap voor stap

Door de kat op het juiste moment te belonen kun je nieuw gedrag aanleren of ongewenst gedrag stoppen, zonder stress voor jezelf of het dier. Een kitten moet nieuw gedrag in kleine stapjes aanleren, net als toen je zelf hebt leren fietsen of zwemmen. Ook dat ging met vallen en opstaan, en hopelijk met veel beloningen en bemoedigende woorden, zonder nare straffen. In de komende hoofdstukken ga ik verder in op belonen en straffen.

Belonen werkt altijd beter dan straffen

nieuw gedrag aanleren

- 5.1 // Inleiding
- 5.2 // Aaien aanleren
- 5.3 // De krabpaal gebruiken
- 5.4 // In de vervoersmand
- 5.5 // Naar de dierenarts
- 5.6 // Zindelijk maken en de kattenbak
- 5.7 // Optillen
- 5.8 // Wennen aan de stofzuiger
- 5.9 // Wennen aan het kattenluik
- 5.10 // Omgaan met bange kittens

Inleiding

Een kitten heeft al veel geleerd in het nest, van zijn broertjes en zusjes en hopelijk van degenen bij wie hij geboren is. Maar als hij eenmaal bij jou in huis is, moet hij nog meer leren om later ontspannen in het leven te kunnen staan.

Mogelijke stressmomenten voor een kat

In de meeste huishoudens komt de vervoersmand slechts één keer per jaar te voorschijn. Toch kan het je de nodige stress en inspanning kosten om je kat in die mand te krijgen. Hoe heviger het 'gevecht' rond die mand, des te gestresster komt het kitten bij de dierenarts. In de praktijk zie ik dat eigenaren daarom soms liever een bezoek aan de dierenarts uitstellen. Dat is natuurlijk niet in het belang van de kat. Daarom is het beslist de moeite waard om je kitten vanaf het begin te leren dat die mand niet eng is. Ook vachtverzorging, in de bek kijken, teken verwijderen en andere (regelmatige) handelingen kunnen je kat stress opleveren als hij daar niet aan gewend is.

TIP

Bereid je kitten voor op zoveel mogelijk situaties, dat scheelt later veel stress

Een spelletje

Een kitten is van nature nieuwsgierig en ziet in alles een spelletje. Je kunt een kitten gemakkelijk nieuwe dingen aanleren als je het tot onderdeel van een spel maakt. Heeft je kitten al een negatieve ervaring opgedaan, dan moet je hem met kleine stapjes weer aanleren dat bijvoorbeeld de kattenmand of de borstel niet eng zijn.

Voorkom deze fouten

- // Omdat een kitten klein en handzaam is, wordt hij snel tegen zijn zin opgepakt, gekamd of in een mandje geduwd. Zo maak je het kitten bang en zal hij nooit wennen aan deze handelingen.
- // Denken dat het kitten zich niet moet 'aanstellen'. Probeer het eens uit het perspectief van een kitten te zien: hoe groot zijn je handen voor zo'n klein diertje, hoe hoog is anderhalve meter als je opgetild wordt?
- // Ongeduldig worden.
Elk mens, elk kind en elk kitten leert in zijn eigen tempo! Spreek je kitten bemoedigend of kalmerend toe, afhankelijk van wat hij op dat moment nodig heeft.

Basisprincipes van nieuw gedrag aanleren

Je 'knipt' het gedrag op in kleine stukjes. In de komende hoofdstukken wordt precies uitgelegd wat dat voor het specifieke gedrag betekent.

Elke stap oefen je uitgebreid met het kitten totdat het goed gaat.

Beloon het kitten bij elke stap als hij het juiste gedrag vertoont.

TIP

Heb geduld!
Elk kitten leert in
zijn eigen tempo

EEN CADEAU VOOR JOU EN JE KITTEN

Waar let je op bij het uitkiezen van een kitten en hoe laat je hem wennen aan zijn nieuwe huis(genoten)? Hoe leer je hem gebruik te maken van een krabpaal of de kattenbak? *Kattig of poeslief* is een onmisbare hulp tijdens het eerste levensjaar van je kitten!

Elke kitten verdient een optimale start. In *Kattig of poeslief* lees je daarom de beste adviezen voor de opvoeding van jouw pluizige viervoeter. Van informatie over gezondheid en verzorging tot spelen en belonen, alles komt voorbij in dit overzichtelijke kittenboek. Zo weet je zeker dat jouw kitten een ontspannen en evenwichtige kat wordt!

Liesbeth Puts heeft een succesvolle praktijk als kattengedragdeskundige. Ze schrijft praktische boeken over katten en blogt over kattengedrag. Van haar boeken zijn al meer dan 20.000 exemplaren verkocht.

MET VEEL
VERHELDERENDE
ÉN AANDOENLIJKE
FOTO'S

**KOS
M•S**

NUR 431
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen